

ДНЕВНИКЪ

(стенографически)

НА

ОБЛАСТНОТО СЪБРАНИЕ, ЧЕТВЪРТА РЕДОВНА СЕССИЯ

XXXIX ЗАСЪДАНИЕ, ПЕТЪКЪ, НА 3 ДЕКЕМВРИЙ 1882 ГОДИНА.

(Начало въ 2 часа сл. пл., подъ прѣсѣд. на Д-ра Янкулова)

Прѣдсѣд.: (звъни) Засѣданието ся отвара. Г. секретаръ ще чете списъкътъ на г. г. депутатитѣ.

(Секр. Пеневъ: чете списъкътъ). Присъствувать 48 прѣдставители, отсъствувать 7; съ отпускъ: Ив. Ев. Гешовъ, Пѣевъ; безъ отпускъ: Аристагесъ, Груевъ, Н. Бояджиевъ, Маджаровъ, и Рабинъ Ефеиди.

Прѣдсѣд.: Ще ся прочете протокола отъ миналото засѣдание.

Секр. Пеневъ: (чете протокола).

Прѣдсѣд.: Има ли да направи нѣкой бѣлѣжка върху прочетения протоколъ? (Нѣма). Протоколътъ ся одобрява.

Пристѣпяме къмъ дн. рѣдъ, който е разисквание на бюджето-проекта.

Д. Бояджиевъ: Незная да ли рапортътъ на комиссията е печатанъ? Трѣбва да е печатанъ, за да може да го изучи всѣки.

К. Калчовъ: Г-нъ Бояджиевъ има право, но работата е че е късно. По добръ когато ся чете рапортътъ всѣки да си взема бѣлѣжки.

В. Нейчовъ: Събраието избра въ бюджет. комиссия компетентни човѣци за тая работа, и тѣ, вѣрвамъ, добри измѣнения сж направили, но пакъ Събр. трѣбва да ги изучи за да ся произнася съзнателно. За туй трѣбва да ся напечата рапортътъ. Защото, ако и да ся чете, той пакъ ся забравя.

Гр. Караджовъ: Наистина забравя ся четеното, но, мисля, като нѣма врѣме да ся печати, най добръ е, когато ся чете единъ членъ въ бюджета, тогава да ся чете и измѣнението му отъ комиссията. По тоя начинъ ще можемъ да ся водимъ добръ.

Д. Стамбуловъ: Наистина нѣма врѣме да ся печата рапортътъ. То трѣбваше да ся прѣдложи още въ срѣда вечеръ, когато ся прочете. До сега минаха два дена

и, ако кажемъ да ся печата тепърва, ще изгубимъ още два дена. Затова пѣма нужда да ся печата.

Воденичаровъ: Бихъ подкрѣпилъ г на Бояджиева, ако направеше това прѣдложение, още когато ся прѣдстави рапортътъ. Сега обаче не е за приемане, като не остава вече врѣме.

Прѣдсѣд.: Има прѣдложение за пачатане на рапорта, подкрѣпя ли ся? (Подкрѣпя ся). Които сж за него — да станатъ. (Пада) Отъ дѣ ще захванемъ най напрѣдъ?

Докл. Величковъ: Събранието ще направи добръ да ся посвѣтва пакъ съ комиссията. За да знаемъ какво да похарчимъ, трѣбва да знаемъ какви сж доходитѣ. Комиссията захвана отъ приходиата часть, та, мисля, и сега тъй трѣбва да поченемъ. (Гласове: прието).

Гр. Караджовъ: То добро, но нѣма го тукъ г-нь Директора на Финанситѣ. Ще направимъ грѣшка, ако захванемъ безъ него. (Силенъ говоръ. Прѣдсѣд: слушайте, моля ви.) Трѣбва г. Директоръ да е тука да ни освѣтлева.

Д. Стамбуловъ: Спорѣдъ мене нищо не бърка отсъствието на господина директора. Бюджетътъ не е като проектъ, да съдържа извѣстни начала за да ся защищаватъ. Тукъ е работа отъ цифри. Освѣнъ това, всички директори работихж съ комиссията, та нѣма нужда сега да ся чакатъ. Пакъ и спорѣдъ Орг. Уставъ, Главний Контролеръ по право прѣдставлява директора. Така щото, ако директора нѣма, Главний Контролеръ е тука.

Консуловъ: Г. Директоръ на Финанситѣ е нерасположенъ и днесъ не може да доде. За това може да ся пристъпи къмъ приходитѣ на друга дирекция, именно на Вжтр. дѣла. Но пакъ може да ся захване отъ първата часть, като е тукъ и правит. комисаръ.

Прѣдсѣд.: Г. Секретаръ ще чете часть първа по прихода отъ бюджетопроекта.

Секр. Пеневъ: (чете): Огдѣлъ I. Обикновенни приходи. Разрядъ I. Дирекция на Финанситѣ. § 1 Прями даждия. 1 Поземелний данѣкъ 33,000.000

Докл. Величковъ: Комиссията . .

Тоя приходъ е тъй записанъ въ бюджета, но като много общини сж направили заявления въ смисль да имъ ся смали, Дирекцията го смалила на 7 мил. И комиссията знаеше за многото оплаквания отъ закона. И виждане нужда щото тоя приходъ да не е поголѣмъ отъ оня презъ 1881 год. Тая година приходътъ е много високъ и като ся опрѣдѣля цифрата на земледѣлцитѣ, тѣ ся оплакватъ. Остава на Събранието да ся произнесе, какво количество да опрѣдѣли за идущата фин. година.

Наумовъ: Г-да, азъ ще моля Събранието да обърне сериозно внимание върху тая часть на бюджета. Нѣма, наистина, по добра сума, к-ято да пълни приходната часть на бюджета, но, трѣбва да признаемъ, че нѣма по неосновна сума отъ нея, която прѣдизвиква толко незадоволства, оплаквания отъ страна на населението. Тая часть на бюджета съдържа кадастралний данѣкъ. Тоя данѣкъ е много тѣжъкъ. Много нкти сѣмъ казвалъ, г-да, и сега казвамъ, че Обл. Събрание опрѣдѣли тоя данѣкъ безъ всѣка основа. Та и самото Събрание знае това. Суммата на десятѣба не е освѣнъ прѣдполагаема. Миналитѣ години когато ся събирахме тукъ и опрѣдѣлихме тоя данѣкъ, — десятѣкъ, нѣмахме прѣдъ очи ясни данни, нѣ-

махме извѣстна цифра, дадоха ся таблици на всѣки депутатинъ въ рѣдѣтъ и отъ тѣхъ може да ся види ясно каква е била тая цифра прѣди години. Тукъ има таблица вече отъ която може да ся види цифрата за тоя данѣкъ прѣзъ 67, 68 — 75 год. за всички градове които съставятъ нашата Область, нашитѣ департаменти. Сѣщо ся вижда десятѣкъ за 1879, 1880 и 1881 год. на тоя данѣкъ на нашата Область. Като хвърли човекъ око на тая таблица, ще доде до заключение, че когато нашата Область била въ положение здраво, земледѣлцитѣ всички задоволни, имало е окуражение на индустрията; когато нашето горко — тѣй да кажа — население не бѣше разорено; когато, при туй, въ това ся е вземало отъ снахитѣ не десятѣкъ, а на 9 и 8 едно, — тогава, казвамъ, въ тия всички таблици цифра не можете да намѣрите по голѣма отъ 3 мил. десятѣкъ, който ся е плащаль отъ населението. При такива обстоятелства, при такъво господарство, пакъ Областѣта е плащала по малко отъ тоя данѣкъ. Най добръ ще ся увѣримъ за това отъ цифритѣ въ таблицата, която самото Турскѣ правителство официално я е испратило за свѣдѣние. Сега поне, г-да, трѣбва да помислимъ кадѣ отиваме. Трѣбва да видимъ по кой пѣтъ вървимъ и какъвъ данѣкъ опрѣдѣляме. Г-да, ние опрѣдѣляме безъ страхъ на земледѣлцитѣ 38 мил. гр., цифра която прѣвишава максимумътъ, повече отъ онай която е била плащана прѣди отъ цѣлата областъ. И, разумѣва ся, ще ся оплаква населението, защото спорѣдъ начина за распрѣдѣлението на кадастра, населението остава тѣрдѣ натоварено съ данѣкъ и естествено ще ся оплаква населението. Погрѣшката е наша, че ние не глѣдаме максимумътъ на миналитѣ години. И сега ся опрѣдѣля цифрата на 33 милиона. Обаче не трѣбва ли да прѣсмѣтнемъ, че има и другъ по 10% департаменталенъ. Ако притуримъ и него, който ся въскача на 3,300,000, всичкий ся въскача на 36,300,000, който тѣжи на гърба на земледѣлцитѣ. Сега, да питаме отъ дѣ ще ся плати тоя данѣкъ? Г-да, не може освѣнъ да ся взематъ нѣкои мѣрки за олегчение на земледѣлцитѣ. Ако ние сме гласували до сега такава сума, значи гласували сме безразсѣдно. Гласували сме сума, съ която да съсимемъ земледѣлцитѣ. И ние сме, значи, дохождали тука, не за друго, а да узаконяваме голѣми беззакония за врѣда на населението. Сега поне, г-да, когато имаме постоянни цифри прѣдъ себе си, трѣбва да видимъ нѣкои мѣрки за улечение на населението, да вземемъ мѣрки за неговото подкрѣпление, да го въздигнемъ. Всѣки отъ насъ знае, че голѣма часть отъ населението страда отъ пѣманне на волове, конѣ, орудия; всѣки знае, че една часть отъ населението ся принуждава да ся изселява, и твърдѣ голѣма часть, значителна часть. Слѣдователно, нашитѣ полѣта неможатъ да ся обработватъ, пѣматъ тая производителность, каквато сѣ имали отъ прѣди войната, отъ вѣхто врѣме. Това не може сега да ся срѣща. Когато цѣла часть отъ населението е принудена да ся изселва, друга часть състои отъ лица бѣдни, бездѣтелни — земята не може да ся обработва както прѣди 5, 6 год., прѣди войната, и нѣма тая производителность. И, ако още сме тѣй небрѣжни къмъ земледѣлието, ние скоро ще го видимъ съвсѣмъ мъртво, населението поробено и страната ни злощастна.

При туй, г-да, и да забѣлѣжа още едно нѣщо, което за злощастие наше, взема все повече и повече угрожающъ видъ. Ние знаемъ производството отъ нашето земледѣлие, каквото и да е, колкото и да е, ако има добра цѣна на вѣнъ, ще го

продаваме и ще се улѣсняваме. По тоя начинъ можемъ да се държимъ още съ земледѣлието. За жалость обаче, по настоящемъ конкуренцията на Америка съ своето произведение дохожда да ни оцети. И това произведение отъ година на година изобилюва. Вземете единъ постояненъ клонъ отъ индустрията въ Европа и виждате, че отъ година на година напредва, защото на това обръщатъ повече силитъ си, като земледѣлството не е обладающе, като цѣматъ голѣми пространства. Колкото и да е производителна, прочее, земята, вслѣдствие новитѣ системи на обработване, мѣстното произведение не може да удовлетворява нуждитъ и за това вдига се и ще се вдига произведение отъ други страни, дѣто то е въ голѣмо изобилие. Въ нашитѣ страни другата индустрия е въ началото си. Единичното земледѣлие е на първъ поглѣдъ и макаръ съ допотопна система, то поддържа до нѣидѣ страната ни и доводно се износя по вънъ. Но още ако сме тѣй немарливи къмъ него, то ще се опропасти. Защото цѣната на нашето произведение въ расстояние на 40 години се е въскочила 5⁰/₀. На произведението отъ други страни до 15⁰/₀. Обаче конкуренцията на Америка доде да сѣсипе особено нашата страна. Въ расстояние на една година Америка толко произведение напълни, щото цѣната падна 20⁰/₀. А това е голѣма разлика. То направи голѣма иллюзия въ бюджетитѣ. Това е голѣмо убийство особено на нашето население. Трѣбва да вземемъ въ внимание едно обстоятелство, че това произведение отъ година на година изобилюва, сравнително съ напредъка на земледѣлието. А ние глѣдаме нашето отъ година на година пада. Защото съ сѣщия трудъ и капиталъ, какъвто намъ трѣбва да извадимъ 1. уг., тамъ излиза 3. Значи, нашето земледѣлие пада ценно, пада и производително. А когато произведението тѣй пада, когато правителството не е въ състояние да даде срѣдство на населението по другъ начинъ за въздигане — ако не глѣдаме на бѣдѣщето, ако не можемъ да вземемъ въ внимание всемирната търговия да упражняваме богати системи, капитални сили, значи не можемъ да бѣдемъ добри икономисти. Това трѣбва да ползува Областното Събрание. Значи, намъ не остава освѣнъ да обрнемъ по сериозно внимание особено на оня изворъ на богатството на страната, на земледѣлието. И не трѣбва още да стоимъ равнодушни. Имаме Дирекция на Земледѣлието и Търговията, но какво е направила за въздигане на индустрията? Съ какво е помогнала на земледѣлието? А ние пакъ идемъ тука и колко трѣбва данѣкъ? Толко турете на земледѣлцитѣ. И населението ся оплаквало, изселвало ся, — разбира ся ще ся оплаква, ще ся изселва. И ние знаемъ всичко това, правимъ всичко и пакъ глѣдаме на всѣка стѣпка нищо не извършено. Значи, нашата *държава* е само луксусъ. Отиваме расхвърламе на населението повече данѣкъ отъ колкото има сила. Ние товариме населението съ тежѣкъ данѣкъ за да даваме голѣми плати на чиновницитѣ, които глѣдатъ само да грабятъ платитѣ, а населението пшкало отъ тѣжки данѣци, трѣбвало да ся помогне за развиване индустрията — малко ни е грижа. И ние сме станали доро смѣшни въ това отношение. И колкото повече пада поминѣкътъ на населението, толко повече ся натовара съ данѣкъ.

Г-да, трѣбва да ся стреснемъ малко. Трѣбва да помислимъ кадѣ отиваме. Ако днешний дневенъ рѣдъ не е за да помислимъ за помощъ на населението, то днесъ е случай да му спемемъ нѣщо отъ товара, който прѣвишава силитѣ му, който го

прави да се оплаква, да се изселва. Бюджето-проектът за тая година прѣдвижда 33 мил. кадастръ, комиссията го намалила на 32, а ние нека го смалимъ на 28 милиона. Трѣбва да направимъ това. И нѣма да помѣна нищо на бюджета ни, защото отъ самъ, отъ тамъ, съ икономия, ще се уравни. Икономията трѣбва да бѣде задължителна за насъ, отколкото да глѣдаме постоянни оплаквания и изселвания. Трѣбва да се намали Обл. данѣкъ. Азъ вѣрвамъ, всички мои събратия напълно оцѣняватъ положението на нашето население. Азъ прѣдлагамъ тоя данѣкъ да се намали на 28 мил. и моля събратията ми да приематъ това мое прѣдложение.

Д-ръ Хакановъ: Г-да, азъ вѣрвамъ всѣки отъ васъ да може да оцѣни вѣрното сжждение на г. Наумова, поне азъ намирамъ доста справедливостъ. Поне прѣдставямъ си съвѣтъ вѣднителенъ начинъ, по който сме гласували до сѣга данѣкътъ. Ще признаете всички, че то ставало безъ всѣка основа. Но видѣхме какви незадоволства, оплаквания ставатъ, а при туй и изселване. Прочее, трѣбва поне тая година да намалимъ тоя данѣкъ. Трѣбва да приемемъ прѣдложението на г. Наумова. Спорѣдъ мене, даже повече може да се намали. Но, за да стане това трѣбва по хубаво да се разглѣда расходътъ. И азъ бихъ казалъ напредъ да видимъ какви не бѣхъ разносили ще ни сѣ потребни, тогава по смѣло можемъ да намалимъ данѣкътъ. Защото иначе, страхъ ме е, да не се яви нѣкой дефицитъ, та послѣ да наговоримъ населението и съ лихви.

Прѣдсѣд.: Събранието прие да се глѣда напредъ приходната частъ.

Бракаловъ: Азъ, за жалостъ, немога да се съгласа съ г. прѣдговорившия, Д-ръ Хакановъ. Его на кое основание. Той има своиѣ възгледи за въпроса и ги прѣдставя, но не излиза резултатъ такъвъ, какъвто той мисли. Той казва, че по наличний харчъ ще можемъ по безъ страхъ да опрѣдѣлимъ доходитѣ. Но азъ ще кажа, прѣди да харчимъ, трѣбва да прочетемъ паритѣ, колко ги имаме съ намалението. Така прави всѣки, преброява си паритѣ, а послѣ отива на пазарѣ. Отъ опитъ, отъ опрѣдѣлението лани на 30 и толкова данѣкъ, трѣбва да се убѣдимъ, че това количество е съизпително за населението. И самъ-то правителство се убѣди, като видѣ оплаквания, жалвания и пр. Цѣльта на едно правителство е да не мисли да наложи данѣкъ, послѣдствие на което да опропасти населението и да го принуди да се изсели, да търси мѣсто за по свободенъ животъ, а страната ни да остане пуста. Всѣко просвѣтено правителство, както и нашето, трѣбва да облагодѣтелствува страната. Както става расхвърлянието на данѣка, г-да, нашего население не може да плаща не 28 мил., както каза г. Наумовъ, но и 20 мил. Расхвърлянието на данѣка трѣбва да се прѣднесѣва отъ точни и ясни основи, отъ които да се вижда каква сума може да понесе населението. Азъ моля Почит. Събрание да приеме да се снесе тоя данѣкъ на 28 мил., защото иначе ще направимъ повече зло за страната.

Д. Стамбуловъ: Г-да, нѣма съмнѣние, че Обл. Събрание когато гласува бюджета, особено приходната частъ, която ще патовари на населението, трѣбва да взема прѣдъ видъ всички съображения, всички нужди, всичко което би било ползвено за управлението на населението. Нѣма съмнѣние, че цѣльта и обязанността на Събранието е да защитава населението, особено земеделѣческото. Нѣма съмнѣние още, че Събранието трѣбва да взема въ внимание всички нужди, оплаквания,

всички незадоволства, които произлизатъ отъ наложения данъкъ къмъ държавата. Но, при всичко това, трѣбва да се вземе въ внимание и това, че трѣбра правителственната машина да не се тури въ застои. Истина е, че да може да се върти тая машина, трѣбватъ приходи, и Събранието е длъжно да ги гласува. И то гласува единъ, който покрива почти половина бюджетъ—кадастрътъ. Истина, отъ много общини има оплаквания, недоволства, че билъ тѣжъкъ данъкътъ. Но кажете ми дѣ има задоволства отъ кадастра? Дѣ има благодарения, ако даже само по 5 гр. се плаща на правителството? Чини ми се, нѣма нийдѣ? Г. Наумовъ мѣжду всичкитѣ мотиви, за да прѣдложи намалението на данъка на 28 мил., каза и тоя, че додѣто цѣнитѣ на произвѣдението се въскачвали, сега се намалили значително. Такъво обстоятелство ли е причина да се каже много или малко да плаща населението? Азъ мисля това не може да се вземе за основа. Всѣки знае, че памучнитѣ, вълненитѣ, коприненитѣ произведения отъ день на день падатъ. Тоже и всички други въ нашата Область. И сработването се намалява у насъ, когато другадѣ се успява. Всичко това утвърждава противното, че колко повече производителностъ има на едно нѣщо, толко повече пада цѣната на произвѣдението. Слѣдователно, това не е мотивъ за да накара Събранието да приеме това прѣдложение. Г-да, азъ съмъ съгласенъ да намалимъ кадастрътъ на 25 мил., на 23, даже и на 20 мил. Но трѣбва да глѣдаме и друго, г-да, да глѣдаме колко ни трѣбватъ срѣдства, за да се върти машината. Да не би иначе да направимъ по-голѣма грѣшка, да се принудимъ да вземемъ заемъ, че да патоваримъ населението и съ лихва. Ако искаме да олекчимъ населението съ данъка, трѣбва да уравнилимъ бюджетътъ съ намаление на разходите. Самата Дирекция, като е изучила добръ въпросътъ, намалила данъкътъ на 33 мил. Бюдж. комиссия съ по голѣмо съзнание го намалява на 32 мил. Азъ вѣрвамъ тя доста обширно е изслѣдвала въпросътъ, въодушевена отъ същата идея и начало, което има г. Наумовъ, Бракаловъ и всички други. За това азъ немога освѣнъ да подкрѣпя прѣдложението на комиссията.

Воденичаровъ: Всички мотиви и съображения, исказани отъ г. Наумова, ги признавамъ за истиини. И тѣ трѣбва да се взематъ въ внимание. Дѣйствително е още, че цифрата 33 мил. е доста голѣма. Но не е, г-да, само това обстоятелство, което прѣдизвиква незадоволства, оплаквания и което принуждава нѣкои да се изселватъ въ България. Има и друга по-голѣма причина, която направи населението на нѣкои общини и департаменти да се стресне отъ данъка. Тая причина е неравномѣрното разпрѣдѣление на всѣки данъкъ. Въ начало какво стана? Гласува се данъкътъ отъ 30 и толкова милиона гроша отъ Събранието и се даде на Дирекцията. Тя заповѣда въ тоя департаментъ да се събере толко, въ другъ—толко. И въ тоя департаментъ трѣбва да се расхвърли данъкътъ, тѣжъкъ—лѣкъ не се глѣда. Вземете таблицата и ще видите, че едни департаменти, като Сливенскій Бургаскій, повече плащатъ. И Пловдивскитѣ прѣдставители, разбира се, иматъ право да кажатъ, че не е тѣжъкъ данъкътъ за цѣлата Область. Иматъ право, защото разпрѣдѣлението по департаментитѣ не е справедливо, не е законно. Ето защо казвамъ справедливи сж основанията на г. Наумова, трѣбва да се вземе въ внимание прѣдложението му, но не по малко трѣбва да се обърне внимание и на разпрѣдѣлението на данъка, то трѣбва да става справедливо, законно, спорѣдъ

положението на единъ департаментъ. Обаче, ще забѣлѣжа, че на 28 мил., както прѣдлага г. Наумовъ да се намали е много. Висока е и цифрата отъ комиссията — трѣбва да се вземе срѣдното число.

Димитровъ: Дѣйствително не тѣжи много данѣкъ по число, колкото по несъразмѣрното разпрѣдѣление. Трѣбва да се обърне сериозно внимание на туй именно. Колко за че и самия данѣкъ е тѣжъкъ, никой не може да откаже това. Затова и Дирекцията е намалила нѣщо. Сега намалява и комиссията, а се прѣдлага още повече да се намали. Прѣди да кажа тѣй или иначе за такива прѣдложения, ще напомня на Събранието, че ако иска да не стане нѣкоя грѣшка, по-добрѣ да не гласува тая частъ въ отсъствието на Дир. на Финансите. Мисля, че имаше таквото прѣдложение. И азъ го подновявамъ. Има и друго нѣщо. По всички свѣтъ бюджетитѣ си гласуватъ най-напрѣдъ отъ расходната частъ, а не отъ прихода. Въ насъ отива напрогивъ. Трѣбва да се види напредъ нуждата, която имаме. Да видимъ какъвъ расходъ ни трѣбва и, спорѣдъ него, да гласуваме приходъ. Инакъ, какъ да гласуваме приходъ, когато незнаемъ колко расходъ ни трѣбва. Азъ прѣдлагамъ, за сега, да се отложи въпросътъ да дойде г. Директоръ.

Наумовъ: Първо и първо ще кажа, че не трѣбва да се отлага. Г. Маджаровъ каза, че трѣбва да видимъ напредъ расходъ, а послѣ приходъ. Мисля, все ще трѣбва, както каза г. Бракаловъ, да видимъ напредъ какво имаме, а послѣ да смѣтаме за расхода.

Дир. Кръстевичъ: Азъ ще моля Обл. Събрание, прѣдъ видъ на отсъствието на Директора на Финансите, да се отложи въпросътъ, защото той е въ състояние да знае основанията на прихода и расхода.

К. Калчовъ: Азъ не мога да разбера, какъ може да се отлага въпросътъ за една глава. Най-послѣ както прихода, тѣй и расхода, когато се разгледатъ трѣбва да присѣтствува Директорътъ. Много има да се каже, при всичко че много се каза. Дѣйствително, ако се водимъ както става другадѣ, трѣбовало би да захванемъ отъ расхода. Но нашето положение е другояче. Другитѣ държави дѣйствително захващатъ бюджетитѣ отъ расхода, но послѣ, когато приходътъ не стига, тѣ взематъ заеми, повишаватъ данѣкъ, това което въ насъ не можъ да стане. Впрочемъ, за да не губимъ време, ако се приеме да чакаме директора, то и неще има вреда, ако захванемъ отъ расходната частъ на Вжтр. Дѣла или на Просвѣщеніето.

К. Величковъ: Незная дали има още нѣщо да се каже по тоя въпросъ. Азъ много скърбя, че г. Директоръ отсъствува, защото очѣквамъ напълно обясненията отъ него не само на тая глава, но и на други. Обаче незная какво зависи отъ волята на Директора тая сума. При това, трѣбва да имаме прѣдъ видъ, че неостава време, имаме още 7, 8 засѣдания. Затова не трѣбва да чакаме. Директорътъ е далъ своитѣ обяснения въ рапорта, и да дойде — пакъ тѣхъ ще да даде. За това да продължаваме и нищо повече.

Прѣдсед.: Подкрѣпя ли се прѣдложението за отлагане?

Дир. Кръстевичъ: Не казвамъ на Обл. Събрание да захване отъ тукъ, или отъ тамъ. Да захване отъ дѣго ще. Казвамъ само, когато е думата за прихода, тоя приходъ знае по-добрѣ Дир. на Финансите. Ако признаваме, че една грѣшка ставата напредъ по единъ начинъ, да глѣдаме да не направимъ по-голяма

по другъ начинъ. Ако финансовото управление, поради оплаквания, изучило положението добръ, намѣрило възможность да смали данъкътъ на 33 мил.; ако бюдж. комиссия, по пълно знаенне работата, намѣрила за възможно да свали още по единъ мил. данъкътъ, питама на кои основни причини ся прѣдлага данъкътъ да ся свали до 28 мил.? Каза ся само, че имало оплаквания. И за това ли? И да ли, че билъ тѣжкъ тоя данъкъ, да ли за това сж тия оплаквания? Не, г-да, имамъ честь да ви кажа че не е за това. Има други причини. Отъ части ги искааха пѣкои г-да, но тъмно. Азъ мога да ви кажа, но за това казвама да почакаме г-на Директора на Финанситѣ, защото той по добръ знае работата да ви разясни. Мотивитѣ, г-да, сж основни, принципи. Оплакванията сж прѣдизвикани отъ прѣоборъщанieto на десятъка въ кадастръ. То е началото за оплакванията. Помислете, че до дѣто данъкътъ билъ събиранъ въ десятъкъ, до тогава нѣмало оплаквания. Имало е такива собствено за злоупотрѣблението по десятъка, но за сжществото му не. Оплакваи ся за злоупотрѣбленията, защото вмѣсто 10% сж вземали чиновницитѣ 15%. Отъ деия, когато ся прѣоборна въ кадастръ, отъ тогава отъ врѣдъ ся явяватъ оплаквания. Знаете добръ, че питахте правителството, прѣоборнахте ли десятъкътъ въ кадастръ? Не е прѣоборнатъ. г-да, казваше ви ся, че не е лесно. — Прѣоборнете го, когато казваме . . . (Смѣхъ.) Е, добръ, прѣоборнахме го. Какво стана отъ това прѣоборъщание? Направихме отъ една страна загуба; сир., които плащаха 20 сега — 10. Това е отъ нашето прѣоборъщание. Други, вмѣсто 5 да плащатъ, 20. Ето какво стана. Сега ставатъ оплаквания че по зло, по лошо е распрѣдѣлението на кадастра. Случи ся това и трѣбване да ся случи. Още сме невести, г-да, незнаеме какво е финансии, какво е политическа економия, а пакъ това прѣсѣлено прѣоборъщание отъ десятъкъ въ кадастръ, направи щото комисситѣ, които опрѣдѣляаха десятъкътъ, които трѣбваше да ся освѣтляватъ съ данни, направиха отъ доброто по лошо. Мене, който можахъ да плащамъ 20, туриха 5; тебе само 5, нему 6; на Стамбулова едно. Само да ся пише. Тия оцѣнителни комисии, като направихъ своитѣ тефтери, проводихъ ги на фин. съвѣти. Фин. съвѣти, като не ся допълнявало количеството, распорѣдили да туратъ още кому 20, кому 30, кому 15, сѣтиѣ казватъ: исплащайте. Ако има оплаквания, нека ставатъ спорѣдъ закона. Това като направиха, появиа ся оплаквания. Фин. комиссии казватъ, ние изпълнихме прѣдписанието на закона. Питама ги защо тъй? Спорѣдъ закона е, казватъ. Оплаквай се. Кому? Дохождатъ оплаквания. Правителството ги праща на Дирек. на Финанситѣ. Тя ги праща на Фин. Съвѣти. Защото, спорѣдъ закона, кой да ся оплаква, трѣбва да ся оплаква напредъ дѣто трѣбва. А дѣ трѣбва? Кой е Фин. съвѣтъ? Тоя сжщи, който наложи данъкътъ. Той ще стане сждъ. Сждъ на себе си. Пакъ тоя сждъ може да каже: дайте прошение на Дир. на Фин. Тя е по висока инстанция. Ето тъй си отива работата. Ако пакъ ся даде прошение на Административното Сждилище, тамо друго зло. Горкитѣ селени дали прошение, чакатъ днесъ — утрѣ, днесъ — утрѣ да получатъ правото си. — Чакайте де, казва ся, ще видимъ. Сждилището ся съставя отъ членове: единъ отъ обикновенното сждилище, членъ депутатъ и пр. Разумѣва ся, работата трѣбва да ся глѣда по сжщество. Днесъ неможе да стане засѣдание, она е занятъ, другъ не е тука. Но просителитѣ чакали, харчили — явашъ, явашъ. Сждилището подъ единъ прѣдсѣдатель тамамъ захване ра-

ботата, прѣмѣстватъ прѣдсѣдателятъ и пакъ остава работатата. Въ Стара Загора какво ставаше? Дожаждатъ хора, оплакватъ ся, че искатъ правото си отъ Админ. Сѣдилище, но стояха толко врѣме. И какво да праватъ? Свикайте сѣдѣ. Викайте Наумова. (Смѣхъ) Той бѣше прѣдсѣдатель. — Той казва: немога сега. Отидете на Глав. Сѣвѣтъ, на Обл. Събрание. Отиратъ ся до Пост. Комитетъ. Пост. Ком. казва, излишно е да ся занимаваме съ такива работи, когато законътъ е извѣстенъ (Смѣхъ). Сполайти! Истина законътъ е такъвъ. Самий О. У. тъй образува сѣдилището и г. Наумовъ има право и други, но работатъ ли когато е за распрѣдѣление на кадастра? Ако злѣ е распрѣдѣлено, кой е кривъ.

Сега дохождамъ на имотитѣ. Дохождатъ оплакватъ ся, че имъ ся разхвърлило данѣкъ възъ имотитѣ. Рѣшило ся въ закона, че имота или ся работилъ или не, плаща кадастръ. По теория, наистина, не може да бѣде нѣщо чудно — нека го работи. Но въ практика не е тъй. Самиятъ той турчинъ, тоя бѣлгаринъ, както до сега, ималъ нѣщо имотъ. Не може да го работи или нѣмалъ срѣдства. Кой му е кривъ? трѣбва той да си плаща кадастраленъ данѣкъ. Нѣма ли що да плати, ще му ся продаде имотътъ и, ето ти оплаквания. И казватъ: или да станатъ поправки, или ще се изселатъ. Вече изселването е станало на мода. Да ви кажа какво ся расправяхъ прѣди два дѣня. Г. Прѣдсѣдателяю, азъ съмъ на прѣдмѣта или не? (Прѣдсѣдательтъ: на прѣдмѣта сте). Прѣди два дѣня дѣйдоха двама турци. — Какво искате? — Прощение даваме, казаха, че отъ селото има нѣколко лица, пакъ турци, които послунали нѣкои интриганти хора турци, отишли да си продаватъ имотитѣ на бѣлгаре въ Чирпанско. Тѣ, казватъ, може да правятъ каквото искатъ, но имотитѣ трѣбва да си продаватъ намъ. Научили единъ членъ отъ закона за земитѣ и казватъ: нашата община трѣбва да ся прѣдпочита. Е, че какво искате? или това да стане, сир. да не ся продаватъ на други, или и ние ще ся изселимъ. Г-да, има още много такива, но да не ви уморявамъ. Ще кажа само, че оплакванията, въобще, такива сѣ, не сѣ други. И, ако ся намѣратъ срѣдства да ся направи добръ законъ, щото оцѣниенето да става както трѣбва, нѣма да ставатъ такива нѣща. Трѣбва да ся опрѣдѣли истинскій кадастръ, не тъй неосновно. Най мѣжни работи ся явяватъ когато ставатъ погрѣшки. Затова, г-да, казвамъ, недѣйте да захващате безъ Директора работа, защото той знае добрѣ всички причини. Той утрѣ може да излѣзе.

Прѣдсѣд.: Има още записани да говорятъ, но всички, г-да, знаете че е късно. (Гласове: важенъ е въпросътъ). Има прѣдложение за отлагане, подкрѣни ли ся? (Подкрѣни я). Който иска да ся отложи — да стане правъ. (Не се разбира. Гласове: пада! Други: приема ся! Други: второ гласуване). Който сѣ за отлагане разсѣиването върху приходната частъ — да станатъ прави. (Болшинство. Гласове: пада). 23 гласа сѣ „за“. Има прѣдложение да ся пристѣпни къмъ расходната частъ отъ Дирек. на Вжтрѣшнитѣ Дѣла.

Бракаловъ: Истина, странни работи ся вършатъ въ нашата камара. И отъ офиц. трибуна ни ся каза по безобразенъ начинъ . . . (Шумъ. Дир. Крѣстовичъ трѣгва да излиза: не мога да търна такива нападения, като прѣдставителъ на правителството — протестирамъ. (Прѣдсѣд.: Моля, г-да, тишина). г. Бракаловъ да бѣде по благоприличенъ. Има прѣдложение за расхода на Вжтр. Дѣла. нѣколко —

мина въздържатъ Директора, той си заема мѣстото.) Не приемамъ че сме хора аджамии, не сме невѣжи . . . (Силенъ тропотъ. Гласове: г. Прѣдсѣд. Правилника ви е на рѣка, приложете го. Други: тъйвъ безобразѣкъ не може да ся търпи тукъ. Шумъ. Прѣдсѣдательтъ: звъни. Моля, распускамъ Събранieto за 10 минути. Чудни сте).

Слѣдъ отпущкъ.

Прѣдсѣд. (звъни) Засѣданието ся отвара. Имаме за разискваніе расходитѣ по Дир. на Вжтрѣшнитѣ Дѣла.

Секр. Пеневъ: (чете): „Рязрядъ II. Дирекция на Вжтрѣшнитѣ Дѣла. § I Дирекция. 1 Заплата на чиновницитѣ въ Дирекцията 324,000 гр.“

Докл. Величковъ: (отъ трибуната) Коммиссията прѣсмѣтна платитѣ спорѣдъ закона за заплатитѣ. Тукъ направи слѣдующитѣ измѣненія.

Дир. Кръстевичъ: Нѣма що да кажа. (Првема ся).

„Чл. 2. за библиотека 3000 гр.“

Докл. Величковъ: Коммиссията не прави измѣненія. (Приема ся).

„3 чл. За пжтне разноси 40000 гр.“

Докл. Величковъ: Коммиссията намалява на 30000 гроша.

Наумовъ: Азъ прѣдлагамъ да ся ограничатъ разносикитѣ на 20000 гр.

Дир. Кръстевичъ: Даже съ 30000 гроша едва може да ся покрятъ нуждитѣ. Само за мене ми трѣбватъ по 12000 гр.

Прѣдсѣд.: Настоява ли г. Наумовъ на прѣдложението си? (Настоява) Подкрѣпя ли ся прѣдложението на г-на Наумова? (Пада). Приема ли ся прѣдложението на коммиссията? (Приема ся).

Секр. Пеневъ: (чете) „Чл. 4 § II. Депертаменти и околич. Заплата на чиновницитѣ въ префектуритѣ. 1,040.400. гр.“

Димитровъ: Ще кажа само за Пловдив. префектура, че коммиссията прѣдвжда двама кописти вмѣсто трима, както е отъ правителството. Азъ мисля, Събранieto ще признае, че въ тая префектура има повече работа и за това ще моля да ся остави единъ копистъ повече.

Д-ръ Хакановъ: Азъ не мога да разбера защо въ Пловдивската префектура ся приематъ единъ секретаръ — началникъ и другъ секретаръ още. Споредъ мене нетрѣба такъвъ луксусъ. За това да ся изличатъ тия 1000 р. Ако Плов. префектура ся расправя съ 200,000 жители, може и друга да е тъй.

Дир. Кръстевичъ: Не е толко взета въ внимание численността на населението, колкото работата. Азъ вѣрвамъ, всички ще признаете, че Пловд. префектура има много повече работа, отъ колкото друга една.

Наумовъ: Благодарение на г. Глав. Секр., че защитава добръ префектуритѣ. Обаче незная да ли е мотивъ, че Пловдивската префектура има повече работа. Всички префектури иматъ работа. Азъ подкрѣпямъ д-ра Хаканова, да ся махне II секретаръ. (Дир. Кръстевичъ: Кой е тоя II Секретаръ?) Тукъ има и началникъ-секретаръ и секретаръ. (Кръстевичъ: първий е началникъ).

Д-ръ Хакановъ: Прието е въ префектуритѣ по единъ секретаръ. Ако въ тукашната има повече работа, да ся тури единъ писаръ повече.

Прѣдсѣд.: Подкрѣпя ли ся прѣдложението на Д-ръ Хакамова?

Консуловъ: Г-да, секретарь-начальникъ не е секретарь. Той е главний контролъ на канцелярията на префектурата. И той не е задълженъ да води бумагите. А собствено секретарьтъ, той е дѣто води книжата. Сега ся пита, защо тукъ да има повече единъ чиновникъ? Всички знаемъ, че едината Пловд. префектура има 6 околии. Най много населения тя е дѣто има Най главна столична, тя е. Има най вече сношение съ правителството и населението. За това не трѣбва да отказваме единъ чиновникъ повече.

Маджаровъ: Не ся съгласявамъ съ г. Хаканова, но не и съ г. Консулова. Секретарь-начальникъ не е, че не води корреспонденцията и не е, че собствено Секретарьтъ я води. Ако е съ тия мотиви, неприемамъ. Но, ако приемемъ, че Пловд. префектура има повече работа, та затова трѣбва единъ повече, тогава—да, съ тия мотиви приемамъ.

Прѣдсѣд.: Подкрѣпя ли ся прѣдложението на Д-ра Хаканова, да ся заличи отъ персонала на Пловд. преф. 1 секретарь? (Подкрѣпя ся). Който сж за това прѣдложение — да станатъ. (Пада). Приема ли ся прѣдложението на комиссията? (Приема ся). Минаваме на глава 5.

Т. Кесиковъ: Пжтнитѣ разноси какъ оставатъ? Какъ ли какво миналата година?

Воденчаровъ: И азъ искамъ да ся разясни за пжтнитѣ разноси. Какъ ся гласува 4 глава?

Прѣдсѣд.: Сега ся гласува 5 глава.

Маджаровъ: Събранieto е въ правото си да пита, какъ ся гласува 4 гл., цѣла, или не? Гласуването, ми ся чини, стана заедно съ това за Пловд. префектура.

Прѣдсѣд.: Моля, тукъ ся гласува по цѣла глава, а не по-членно.

Наумовъ: Г. Д-ръ Хакановъ направи поправка и, като ся отхвърли, прие ся съ гласуване прѣдложението на комиссията, частно за Пловд. префектура, а не и цѣлата глава.

Д. Стамбуловъ: Азъ мисля, въпросътъ ся обясни, че не е гласувано за цѣлата глава. За това за пжтнитѣ разноси ще направа това прѣдложение: „На Пловдивския префектъ 3 лири; на другитѣ по 2 л., на окол. начальници по 1½ лира безъ разлика“.

Милковски: Ще попитамъ комиссията, писаритѣ първий разрядъ въ префектуритѣ, съ тая плата ли оставатъ, или имъ ся намалява?

Докл. Величковъ: По 700 гр. оставатъ.

Прѣдсѣд.: Прѣдложението на комиссията върху цѣлата глава ся прие г-да. (Гласове: не е). Който разбира, че ся гласува цѣла глава — да стане правъ. (Никой не става).

Воденчаровъ: Г-нъ Стамбуловъ направи прѣдложение за разноситѣ, като туря 3 лири на Пловд. префектъ, по 2 на другитѣ и 1½ на окол. начальници. Но защо ся прави разлика съ Пловд. префектъ? Ако има по хубави доводи, ще ся съглася. Впрочемъ, азъ моля да ся приеме единъ рѣдъ, щото, когато прѣфектъ отива нѣйдѣ и му трѣбватъ пжтни разноси, тогава да ги иска отъ дирекцията, по работата на която отива.

Докл. Величковъ: Искамъ да говоря върху начина, по който ще гласуваме. Азъ мисля, по добръ да се гласува възъ измѣненіята на комиссията, иначе не можемъ да свършимъ. Който измѣненія станатъ, да се гласуватъ отдѣлно; ако се приематъ, ще се приематъ възъ прѣдложеніята на комиссията.

Ив. Петровъ: Азъ ще помоля Областното Сѣбрание да обърне внимание на расхода. Въ начало още, като трѣбва да правимъ икономия, въ начало още да не бъдемъ толко щедри. Като додемъ до другитѣ дирекции, ще сбѣркаме. Колкото за забѣлѣжката на г. Докладчика, той да нѣма страхъ, защото до сега не е останалъ бюджетъ не свършенъ.

Консуловъ: Г-нъ Стамбуловъ прѣдлага мѣрка не практична. До сега само се правеше разлика въ окръжията. Ако сега се приеме прѣдложението — питамъ има ли разряди на окръжитѣ? (Гласове: нѣма). Колкото за нѣтнитѣ разноси съгласенъ съмъ да се опрѣдѣли, че ще бждатъ искани отъ префектитѣ отъ разнитѣ Дирекции.

Д. Стамбуловъ: Спорѣдъ моето прѣдложение излиза, тая глава да се намали на 9,400 гроша.

Докл. Величковъ: Сбѣркано е. Всички началници иматъ 52,000 гроша нѣтни разноси.

Прѣдсѣд.: Г-нъ Стамбуловъ какво прѣдлага?

Д. Стамбуловъ: На Пловдивскій префектъ 3 лири въ мѣсецъ нѣтни разноси, на другитѣ прѣфекти по 2 лири, на Околийскитѣ Началници по 1 1/2 лира.

Дир. Кръстевичъ: Въ засѣданието, което имаме по разгледѣването докладътъ на комиссията, по законопроекта за заплатитѣ, нѣкои почит. членове бѣха поискали да знаятъ, да ли въ заплатитѣ на префектитѣ и началницитѣ се считатъ и нѣтнитѣ разноси. Или отдѣлно. Каза се, че сж отдѣлно. Такъвъ въпросъ бѣше се прѣдложилъ тукъ. Комиссията, която бѣше прѣгледала законопроектътъ, каза официално, че тия количества въ проекта се опрѣдѣляватъ само за заплатитѣ, а не и за нѣтнитѣ разноси. Велѣствие на това, когато доде да се прѣгледѣ проектътъ, слѣдъ гласуване законътъ за заплатитѣ, стана дума за ревизитѣ отъ префектитѣ и началницитѣ и се каза, че трѣбва да имъ се плаща колчимъ нѣти излизатъ по ревизия. Спорѣдъ закона, или правилника, който опрѣдѣлява разноситѣ. Но пакъ се прѣдложи за да се опрѣдѣли, защото е по добръ. Опрѣдѣли се прочее, по 3 лири на префектитѣ и по 2 на Окол. началници. Азъ искахъ да възраза, че сж малко, но се рѣши така. Сега пакъ глѣдамъ нѣкои г-да и това намаляватъ. Г-да, тукъ пазарлъкъ не трѣбва да става. Тукъ има общественни случаи. Единъ префектъ трѣбва да прави ревизия обикновена или извънрѣдна. За тая ревизия не може той да плати отъ джоба си. Тогава рѣшете иначе: колко ревизии направи прѣзъ годината, да му се плащатъ разноситѣ спорѣдъ закона. Рѣшете или това, или това.

Д-ръ Хакановъ: Приемамъ да се даватъ нѣтни разноси, но не и когато излизатъ по своя длъжностъ. Иначе, немога да подкрѣпя г. Кръстевича. Префектитѣ, когато отиватъ по ревизия, тогава трѣбва да имъ плащаме, а не и когато отсъствуватъ по своя служебна работа. (Дир. Кръстевичъ: направете законъ). Въ такъвъ случай трѣбва на всички префекти и началници едно да се глѣдатъ разнос-

китѣ, а не различно. Тѣй щото, мога да се съгласа да се дадатъ добавочни плати на тия чиновници, но по мотивитѣ, които казахъ, а не по оная на г. Кръстевича.

Д-ръ Стояловичъ: Ако вземемъ прѣдъ видъ законътъ за заплатитѣ и съ-размѣрността въ всички дѣла и заплати на чиновницитѣ, мисля, най справедливо ще бжде, ако приемемъ прѣдложеніето на г. Стамбулова. И моля да се гласува.

Д. Стамбуловъ: Цѣлата сума да се смали на 11200 гроша.

Дир. Кръстевичъ: Азъ, г-да, неискамъ милость отъ Областното Събрание за тия чиновници. Вие сте въ правото си и гласующи. Но не трѣбва ли да мислите: работа ще ли се върши или не? Всѣка работа трѣбва да се плаща — това е неоспоримо начало. Ако пакъ рѣшите, че нетрѣбва да се плаща, твърдѣ добрѣ, но ще проводите нѣкого по ревизия и нѣма да отиде.

Наумовъ: Съвършено трѣбва да се махне тоя членъ, понеже ние вече прѣдвиждаме заплата. Когато се опрѣдѣляватъ плати, значи опрѣдѣлятъ се за дѣто ще работятъ. Или трѣбвало да се плаща когато стои въ канцелария, а когато излѣзе пакъ, двѣ плати? Такива префекти, секционни командири, такива полицейски комисари — безъ прогонии. Който не приема — да остави.

Маджаровъ: Ние много си лъжемъ съ прѣдложеніето на г. Стамбулова. Трѣбва да бждемъ по практични. Префектътъ само въ канцелария не може да стои. А пакъ ако не му платимъ ризиски, нѣма да излѣзе нито веднажъ, защото може и само съ писма изъ канцеларията да заповѣдва. Но трѣбва да върши работа.

Прѣдсѣд.: Г. Стамбуловъ прѣдлага суммата за пѣтни разноси да се намали на 11200; гр. подкрѣпя ли се това прѣдложение? (Подкрѣпя се) Които сж за него — да станатъ прави. (Пада) Г. Наумовъ прѣдлага да се заличи тоя членъ — подкрѣпя ли се? (Подкрѣпя се) Които сж за него — да станатъ прави. (Пада) Цѣлото количество спорѣдъ комиссията е . . . (Приема се).

„Чл. 5 Заплата на чиновницитѣ въ Околитѣ 1,095,600“.

Реджепаша: (Прѣводъ отъ турски) Иска да се прибави единъ писаръ на Тур. языкъ въ Кърджалийската Околия.

Докл. Величковъ: Мисля, има право Реджешъ Ефенди. Тамъ е населението турско. Единъ писаръ повече трѣбва да се прѣдвиди въ тая околия.

Прѣдсѣд.: Приема ли се 5 глава спорѣдъ измѣненіята на комиссията съ прибавка на 3600 гр. за единъ писаръ въ Кърджалийската Околия? (Приема се)

„§ 3-й Полиции. 6. Заплата на чиновницитѣ въ Полицейскитѣ Управления 597.600“.

Дир. Кръстевичъ: Г. Величковъ нищо не ни разясни за полицмейстера въ Пловдивъ, научихъ се отъ генерала, който присѣтствувалъ въ комиссията, че въ неговия отдѣлъ не се излагало нищо за полицмейстера.

Докл. Величковъ: О. У. го прѣдвижда като капитанъ на жандармерията. Но, азъ, като депутатъ, ще кажа, че е нужно да се прѣдвиди отъ 10 л. разлика. И прѣдлагамъ това.

Прѣдсѣд.: Г. Величковъ прѣдлага да се увеличи тая глава съ 12000 гр. подкрѣпя ли се? (Подкрѣпя се) Турямъ на гласуване. — Не е пълно Събранието.

Д. Бояджиевъ: Отдеве се каза, че трѣбвало на окол. началници пѣтни разноси. А пакъ тука въ чл. 8 за полиц. комисари се полага 8 лири плата, защо

и на тѣхъ да нѣма пѣтни разноси, когато тѣ даже повече ходятъ на вънъ. Окол. Началникъ повече стои въ канцеларията си, а комисара всѣки: и префектъ и прокуроръ го проважда. Азъ прѣдлагамъ да се тури 600 гр. за всички 6 департаменти за окол. комисари, съ разлика на Пловдивския.

Воденичаровъ: Не може да се приеме таквъ прѣдложение. Не можемъ да увеличаваме сега. Трѣбваше поне правит. да прѣдлага това.

Д. Бояджиевъ: Струва ми ся, не сме задѣлжени да слушаме правителството, когато настоява да не откъспемъ една пара, нито пакъ да прибавимъ.

Д-ръ Хакановъ: Наместника би трѣбвало на полиц. комисари да отпуснемъ нѣщо за пѣтни разноси, но азъ не зная защо сж въ една околия и единъ командиръ и полиц. комисаръ. Азъ прѣдлагамъ да се заличи едната отъ двѣтъ тия длжности. За чистополицейскитѣ работи единъ е достаточенъ. Добръ е да намалимъ секционнитѣ командири: най послѣ тия сж хора, които незнаятъ какво праватъ.

Колкото за полиц. комиссари, ще бжде дързко да ги унищожимъ. Но и нека сж задоволни съ платата само.

Прѣдсѣд.: Турямъ на гласуване прѣдложението на г. Величкова да се увеличи тая глава съ 1200 гр. Които сж за него — да станатъ прави. (Приема ся) Има прѣдложение отъ г. Бояджиева, ще се гласува.

Д. Бояджиевъ: Моля Събранието да приеме това ми прѣдложение, но пакъ прѣдлагамъ да се махне службата на секционнитѣ командири. Щомъ има полиц. комисаръ въ една околия, защо е командиръ. Най послѣ, отъ двѣтъ служби едната да се унищожи.

Милковски: Всички знаемъ, че въ всѣка околия има два чиновника за една и сѣща работа, именно полиц. комисаръ и секционенъ командиръ. Но понеже сж двама, то не може да се върши работа: единъ възлага на единъ, той на другия — така оставатъ много работи не свършени. Тукъ е мѣстото му да се помисли за това и азъ намирамъ за умѣстно да се унищожи едната длжностъ. Спорѣдъ мене, комисарската трѣбва да се унищожи.

Консуловъ: Азъ немога да се съгласа съ г. Милковски, че онитѣ ни е научилъ да правимъ голѣма разлика мѣжду двамата тия полиц. службани. И азъ по лесно ще се съгласа да се унищожи службата на жандармерийскій командиръ, нежели на комисаря. Защото комисарѣтъ е подъ заповѣдъ на Окол. Началникъ и върши работа, а командира не се покорява нему. Той е повече воененъ началникъ да упражнява и командува частта отъ жандармерията. Тѣй щото, командирѣтъ не може да замѣсти комисаря. А пакъ комисарѣтъ не може да командува жандармитѣ. Тѣй щото, прѣдложението за унищожение на едната отъ тия двѣ длжности не може да се приеме поне до дѣто нашата жандармерия трѣбва да се обучава на военна дисциплина.

Д-ръ Хакановъ: Азъ нѣма да възражавамъ на г. Консулова, че тия такива сж, а ония такива. Всички сме имали случай да ги узнаемъ. Азъ казвамъ да се приематъ комисаритѣ, обаче само тамъ дѣто нѣма командири. Азъ, впрочемъ, ще запаза правото си да прѣдложу своеврѣменно за това, както прѣдписва Орган. Уставъ, така да стане.

Дир. Кръстевичъ: Азъ мисля, знаете, че най-главната, най-важната цѣль на едно управление е да запазва общата тишина и порядѣкъ. Безъ това нищо не може да стане: нито правосѣдие върви добръ, нито финанситѣ, нито друго. Накъ животътъ, честта — незнай какъ става. Тия работи ся вършатъ съ главното правителство което е глава, а пакъ другитѣ сж крака, рѣцѣ и пр. Най-паче за тия ся казва, че сж врѣдни, като съставятъ, види ся, командувана сила. Тая сила е жандармерията. А полиц. комисари какви сж: тѣ на всѣко кѹше да ги има; пакъ въ случай на нужда тѣ не могатъ да направатъ нищо. Ни разбойници, ако ся появятъ, могатъ да хванатъ, нито друго — дѣто ся изисква енергия, сила. А пакъ тая жандармерия не е само за лице, но е турната подъ команда отъ онии ротни или секционни командири въ жандармерията. Ще каже, безъ тѣхъ не може. А пакъ казва си: неможатъ ли тия командири да замѣнатъ полиц. комисари? Г-да, отъ опѣтъ казвамъ, това не може да бѣде. Ако направимъ това, пѣма да има миръ. (Гласове: благодарение, населението е мирно). Но благодарение наистина, че то е мирно, но немислете само за настоящето особено когато знаемъ, че населението е отъ 5 — 6 народности. Най-послѣ тѣ сж прѣдвидѣни отъ самия Органически Уставъ. Впрочемъ, както щете можете да говорите, но поне дѣто му е мѣстото.

Когато додете до това мѣсто, ще доде и генералътъ, и тогава виждте. Но азъ казвамъ отъ опѣтъ, че не е възможно да ся върши работа само съ жандармерийскитѣ командири.

Милковски: Всѣки нѣтъ, когато работата ся коснува до Главний Секретарь, той знае какъ да говори. Той казва, Орг. Уставъ прѣдписва. Да, той прѣдвижда това, но не казва, нерѣменно ли трѣбва да изпълнимъ това? или, ако не го прѣдвидимъ, Румелия пропада. Работата на секционнитѣ командири е сжща на комисаритѣ. Защо да даваме пари и тамъ, дѣто твърдѣ добръ може да ся върши работа и съ по-малко? Най-послѣ, командирътъ обучавалъ — идва ли въ участъка поне веднѣжъ въ годината? защото комисарътъ върши работа. Комисарътъ е подъ прямата власть на Окол. Началникъ. Прочее, всѣкога по една заповѣдь на Началника може да ся исполни работата. Слѣдователно, и тѣй ще бѣдемъ мирни, тихи, а при това ще спестимъ една значителна сума. Азъ настоявамъ на прѣдложението си и моля да ся приеме.

Матакиевъ: Станахъ да кажа нѣколко думи и азъ по тоя въпросъ. Единъ казватъ, полиц. комисари сж дѣятелни и вършатъ доста работа и на командиритѣ. Други казватъ, командиритѣ не вършатъ работа, и защо ни сж. И то защо? защото единъ видѣлъ одного комисара по едно врѣме че не работилъ, или одного командира. Азъ съмъ ги виждалъ напротивъ все на работа. (Д-ръ Хакановъ: Г-нъ Матакиевъ е виждалъ всичко, вървамъ). Мисля, повече отъ васъ. Ние гласуваме законъ за комисаритѣ, отъ друга страна незнаемъ каква имъ е длѣжността и защо сж нужни. (Милковски: Вие по добръ знаете). Моля г-нъ Милковски да мълчи. Азъ съмъ го търпѣлъ да говори и той да търпи. Не знаа, не ли е срамъ за нашего Събрание да не ся търпи когато говори човѣкъ. Полиц. комисаръ знаемъ, че изпълнява и прокурорски дѣла при Окол. Сѣдилища. Това го има. Има го въ закона. И она, който говори противорѣчиво, да прочете законътъ. Ето колко знаемъ

отъ комисарската длъжностъ. Ако ни пита нѣкой какво знаете — непременно би му казали: комисарътъ не работи повече отъ жандармина. Той цѣла нощъ стои дома. Г-да, ако нѣкой не работи, трѣбва да го изчислите. Но не отказвайте нуждата отъ комисаритѣ. Знайте, че въ другитѣ околийски градове комисаритѣ работятъ повече отъ тукашния вашъ помощникъ полицмейсторъ, когото толкозъ въздигате. Да ли това ще го направи комадиръ? Не, г-ла, когато говорите за такива работи, не трѣбва да говорите въ частностъ. Ако питате мене, ще кажа въобщо сжествуванieto на командиритѣ и изобщо на жандармерията въ тоя си съставъ сега, тя повече принася бъркотии, отколкото ако я нѣмаше. Каква е длъжността на командиритѣ сега? Просто да командуватъ жандармерията. И такива сж, нито можатъ да говорятъ языкътъ. Но това распорѣжда Органическии Уставъ. Вземете прѣдписанията отъ Дирекцията на Жандармерията и ще видите, че ся протезиратъ отъ нея всички безпорядѣци, нѣма офицеръ жандармерийски когото да видите постоянно на службата си. По два по три мѣсеца отектствуватъ. Но, ако можемъ да унищожимъ тѣхната длъжностъ, недѣйте казва, че трѣбва да я унищожимъ, че не вършатъ работа. Сжщо, законътъ за комисаритѣ ние сме гласували. Неможемъ да го откажемъ. Безъ тѣхъ, добръ каза г. Директорътъ на Вжтр. Дѣла, не е възможно.

В. Нейчовъ: Г-да, нѣма сжмѣне, че, прѣди всичко, грижата на Областното Събрание е да удържи сигурностъ за лицата въ селата и градоветѣ. А това може да ся държи чрѣзъ полицейскитѣ жандарм. чиновници, и такива имаме. Но да ли отговарятъ на важниятъ си постъ? Можало би много да ся каже противъ бездѣятелността на нѣкои полиц. комисари, сже повече на нѣкои отъ тѣи нареченитѣ Секционни Командири. Азъ бихъ можалъ да посоча нѣкои. Но, ако погледнемъ работата по хладнокрѣвно, ще намѣримъ, че ако има чиновници полѣзни за въ главнитѣ и околийски градове, то тѣ сж непременно полиц. комисари. На тѣхъ ся дължи именно порядѣкътъ и тишината. А пакъ тая служба именно страда въ областта, която е повѣрена на секционнитѣ командири. Повтарямъ, азъ бихъ можалъ да посоча на нѣколко случаи, но ся въздржамъ. Ще посоча, за сега, само единъ случай за една околия. Именно, въ Каваклийската околия има единъ командиръ. Ако е нѣщо издирено и прѣдадено на правосѣдието, то е отъ полиц. комисаръ. Незная секционний командиръ да е уловилъ нѣкое прѣстѣпление. Незная да е на правилъ нѣкое доношение. Г-да, трѣбва да ся придржаме о принципа, че ни трѣбва гражданска стража, а не военна. Тогава ще имаме сигурностъ, тогава ще сме по рахатъ. Доказано е въ свободна страна, жандармерията военна не е освѣтъ въ ущърбъ на мира, освѣтъ на хазната. Въобщо колкото по малко махмузи има, толко по хубаво. Именно командиритѣ ся държатъ, като други човѣци по горни отъ човѣцитѣ. Тѣ незнаятъ, че оня сиремахъ, който работи, който съ мотика копае, оре, за да имъ купи пушки, саби, ржкавици. (Смѣхъ), тоя е по добръ войникъ отъ него. Азъ ще моля Обл. Събрание да потърпи да кажа примѣри блѣстящи за тия комисари. Има единъ секц. командиръ въ Панагюрската околия, и ето 3 год. обикаля околията, нѣколко данѣкоплащачи ся смазаха отъ разбойници, а той не е издирилъ нито единъ виновенъ. А какво прави? Ъзди коня, ужъ обикаля, търси разбойници, а той търси кокошки по селата. Всички така праватъ. Прочее, ако Събр. има нерасположение, то е противъ тая власть. Полиц. комисари сж полѣзни. Тѣ

сж доволно да държатъ тишината и порядъкътъ. Има друго нѣщо, именно въ градоветѣ, както е градската полиция, жандармерията тукъ е на втора стъпенъ. Въ членъ 454 и 455 на Орган. Уставъ казва, че тя е учрѣдена да се грижи за назиение порядъка и пр. Тя работи и задружно съ полицейскитѣ агенти за назиение на порядъка, като е подчинена въ тоя случай на административната властъ. Значи, жандармерията е назначена по често да бди за спокойствието и да дава съдѣйствие на градската полиция, но до дѣто сж полицейскитѣ агенти, тѣхното съдѣйствие е нула.

Слѣдователно, ако Орган. Уставъ е ималъ прѣдъ това, че жандармерията е създадена да пази свободата на гражданитѣ, то виждаме че тѣхната миссия се извършва много добръ отъ полицията. Слѣдователно, тѣ защо ни сж? З. туй коммисарската длъжностъ не трѣбва да унищожимъ, а командирската. Тѣ трѣбва да се махнатъ. (Отъ 5-6 — мина ржкоплѣскания).

Прѣдсѣд.: Има прѣдложение отъ г. Милковски да се заличае 370 хиляди гр., суммата за секцк. командири. Подкрѣпя ли се това прѣдложение? (Пада) Има прѣдложение отъ г. Бояджиева да се прѣдвиди за полиц. комисари и пѣтни разноски, подкрѣпя ли се? (Пада) Има ли възражение за прѣдложението на комиссията? (Нѣма).

„Гл. 7. § 4 Тѣмници. Заплатата на чиновницитѣ въ тѣмницитѣ 175,800“

Д-р. Кръстевичъ; Бюджетарната комиссия намалява разносцитѣ за поддържане на 3 департаментални тѣмници, защото Глав. Съвѣти гласували за тѣхъ кредити. Да, г-да, научихъ се че, нѣкои Главни Съвѣти направили това, именно Пловдивский, Сливненский и Старо-Загорский. Но, първо и първо, зная какво гласували. Ст.-Загорский гласувалъ 6000 гроша. Нали за цѣлийтъ департаментъ? Второ, защо само тия три да направятъ това, а не и другитѣ? Спорѣдъ мене ще има една причина. Тѣ трѣбвало да приспособятъ прѣдписанието на Орган. Уставъ да поддържатъ тѣмницитѣ. Но тоя членъ не говори за поддържане на тѣмницитѣ отъ Главнитѣ Съвѣти. Наистина, чл 14 казва тѣй мимоходомъ *de l'entretien des prisons*. Но то ще каже за поправка на тѣмницитѣ. Значи, това не е за поддържане, но тѣй го приематъ. За това, когато стана дума въ комиссията, азъ казахъ, че трѣбва единъ законъ да се приготви, и като е наложително, не могатъ да се откажатъ; но тѣй ако стане, знайте, че ще стане погрѣшка.

Д-ръ Хакановъ; Незная дали съ такава сума, каквато отпущатъ Глав. Съвѣти, може да се помогне на затворенитѣ; но зная само, че трѣбва правит. да прѣдвиди една сума за облекло на тия затворници. Държавата затвара тия хора до 5 год., 6, 15 год. и до животъ. Тукъ въ тѣмницата имъ се дава по нарче хлѣбъ и послѣ се оставатъ на тѣхно сжществуване. Обаче за облекло и не се помислюва. Най послѣ въ интересъ на човѣщината и въ честь на Събранието е да се направи поне по една хаба на тия хора, да не ходатъ голи, за да не бждемъ за срамъ. Азъ моля Събранието да гласува една сума, за да се направи на тукашнитѣ затворници на 150 — 200 душъ по една хаба. Да се прѣдвиди една сума; тя ще е нищожна, но Събранието ще направи актъ на човѣколюбие, както се е показвало много пжти въодушевлено отъ човѣколюбива идея.

Дир. Кръстевичъ: Г. Хакановъ има пълно право, не мога освѣтъ да потвърда думитѣ му. Отъ много департаменти наистина ся появяватъ прошения и молятъ, въ името на човѣщината, да ся направатъ дрѣхы на затворницитѣ. Именно отъ Сливенъ сж дошли такива прошения, отъ тукъ и незная още отъ дѣ имаше. Наистина, трѣбва да ся пооблечатъ малко, защото инакъ е грѣхота и срамота. Правителството ся принуди да отпусне малко много за затворенитѣ. За това прѣдложеніето на правителството трѣбва да ся приеме непрѣмѣнно, ако щете пакъ увеличете още малко суммата.

Маджаровъ: Ако е да ся направи помощ на затворницитѣ, то е лесно, но работата е тукъ, кой трѣбва да поддържа постоянно тия тъмници: да ли правителството или самитѣ общини? Спорѣтъ мене една община е задължена всичко да си поддържа, каквото ѝ е потребно, както трѣбва и тъмницитѣ да си поддържа. Мисля, мѣстото му е днесъ да ся рѣши това.

В. Нейчовъ: Г-да, ида да ржкоплеца на почитаемитѣ ми събратия, които поддържатъ човѣколюбива идея. Г-да, въ тоя въпросъ нѣма поводъ за начало, че на затворницитѣ трѣбва да глѣдаме като душмани, а не като чада на обществото, на което сме и ние. Лошиятъ човѣкъ може да ся смѣта лошъ до тогава, до когато не е хванатъ. До тогава е той душманинъ на обществото. Щомъ обществото му стане сайбия, наложи му затворъ, тогава трѣбва да го усигури, щомъ обществото тури ржка на неговата свобода, то трѣбва да го осинови. Трѣбва да го глѣда както слѣдва, за да не го направи по лошъ, а съ грижитѣ си къмъ него да го примири съ злонамѣренния му характеръ. Ние знаемъ, че ако има най голѣми раскопници, то тѣ сж били отъ начало малко лоши и опасни за обществото, нѣ отъ послѣ, вслѣдствие безчеловечнитѣ отношения на обществото къмъ тѣхъ, сж ся напѣлвали съ мисль за мѣстъ и когато ся освободятъ, на мѣсто по добри, тѣ ставатъ по зли. Сега че има нужда да ся уллучи състояніето на затворницитѣ, не ще никакви доказателства и трѣбва това да ся направи. Г. Маджаровъ повдига въпросъ: подѣ чии атрибуци стои издържаніето на затворницитѣ. Подѣ тия на главнитѣ съвѣти, или на самото правителство. Наистина има чл. въ Орган. Уставъ дѣто говори за тъмницитѣ и глав. съвѣти. отпушатъ сумми, но тѣ сж за поправка на зданията, а не за поддържаніе. И сега да възложимъ това поддържаніе на съвѣтитѣ, мисля не е врѣме; тѣ нищо нѣма да направятъ. За това трѣбва правителството да ги поддържа. И, азъ вѣрвамъ, Събранието не ще да откаже това поне до нѣкое още врѣме. Ще направи сжщо човѣколюбие да отпусне нѣщо за облѣкло.

Димитровъ: Станахъ и азъ да кажа нѣколко думи по тоя въпросъ. Въ тукашната тъмница има до 200 души затворници, отъ които доста има осждени за 10, 15 год. тѣ сж всички окжсани, голи, боси, трѣбва да се приглѣдатъ. Идеята, г-да, исказана отъ г. Нейчова, е идея владѣюща въ всѣка държава на Европа. Тоя, който е ималъ злощастіето да влѣзе въ нашата тъмница, е голъ, босъ. Заблужденіе ще бѣде, ако мислимъ съ това да го накажемъ. Г. Директора каза, че нѣкои департаменти гласували понѣ коя сумма за тъмницитѣ. Спередъ мене, не е злѣ да ся здѣлжатъ и другитѣ за идущата година да прѣдвидатъ въ бюджетътъ си по една каква годѣ сумма и за тая цѣль. Кога и да е, г-да, Областното Събрание

трѣбва да се произнесе върху тоя членъ отъ Органически Уставъ, като му даде тълкувание, че поддържанието на тъмницитѣ да става отъ департ. съвѣти. Но, ако сега не може изведнажъ, трѣбва поне постъпенно да става това. За сега да подкрѣпимъ суммата прѣдвидена отъ привителството, като му прѣпорѣчимъ тая сумма да опрѣдѣли и за дрѣхи на затворницитѣ. До колкото зная, всички други правителства прѣдвиждатъ по два ката дрѣхи: лѣтни и зимни, за затворницитѣ. А ние и безъ една дрѣха ги оставяме и се разболѣватъ отъ това.

Д-ръ Хакановъ: Въпросътъ, да задължимъ департаменталнитѣ съвѣти да поддържатъ тъмницитѣ, не можемъ разрѣши. Неможемъ да дадемъ такъво задължение. Както каза г. Главний Секретаръ, 3 депар. съвѣти се съгласили и отъ добра воля, но да имъ се наложи не може. Но ще кажете, че имало за това спомѣнато въ закона; може да има, но тъй лесно да се произнесемъ не можемъ. Трѣбва, прочее, по настоящемъ да прѣдвижда областний бюджетъ пуждната сумма, както всѣкога. Колкото за облѣкло, вѣрвамъ Събранието нече се свѣни только за да отпусне 200 лири за дрѣхи.

Ив. Х. Петровъ: Колкото за прѣдложението на Д-ръ Хаканова азъ нѣма що да кажа, трѣбва да се приеме. Помимо него обаче се подигна мнѣние: тъмницитѣ да се поддържатъ отъ главнитѣ съвѣти. Това значи да развалимъ едно, да направимъ друго. Дѣйствително, нѣкои главни съвѣти прѣдвидѣли по една сумма, но то е за поправки, струва ми ся. Ние не можемъ да натоваримъ глав. съвѣти, или градскитѣ съвѣти да се грижатъ за такива работи. Тѣ могатъ да се грижатъ за домашнитѣ дѣла въ департамента, или общината.

Д. Бояджиевъ: Г-да, ние, за сега, можемъ да свършимъ въпросътъ, като приемемъ прѣдложението на Д-ра Хаканова. Колкото за другия въпросъ, да го пооставимъ малко за по кжсно. Наистина има 141 чл. на Орг. Уставъ и казва, че глав. съвѣти поддържатъ тъмницитѣ, но тукъ трѣбва да се даде едно тълкувание и тогава чакъ да видимъ. За сега това врѣме нѣмаме. Въ всѣкой случай, споредъ мене, да не натоваряме только глав. съвѣти, нека ги почакаме малко да се поурѣдять сами въ групи отношения.

Консуловъ: Поискахъ думата да кажа двѣ думи. Чл. 141 какво казва: (чете го). Ако казва тукъ, че тъмницитѣ се поддържатъ отъ глав. съвѣти, още не значи, че тѣмъ трѣбва дѣйствително да възложимъ грижата. Прѣди всичко, нѣма още законъ. До дѣто нѣма законъ, Областѣта ще поддържа всички тъмници.

Д-ръ Дагоровъ: Азъ мисля, съвсѣмъ ся отстранихмѣ отъ прѣдмѣта. Тукъ въпросътъ бѣше за прѣдложението на д-ра Хаканова. Ако г. Маджаровъ иска да се сезира Събранието съ въпроса: кой трѣбва да поддържа тъмницитѣ, може да направи интерпелация. (Гласъ: искамъ думата).

Д. Стамбуловъ: И азъ имахъ да говоря, но, мисля, въпросътъ е вече исчерпанъ и прѣдлагамъ да се гласува за исчерпанъ.

Прѣдсѣд.: Има прѣдложение за исчерпанъ въпросътъ — трѣбва да се подкрѣпи отъ 10 души? (Подкрѣпя ся). Който приема за исчерпанъ въпросътъ — да стане правъ. (Приема ся). Има прѣдложение отъ д-ра Хаканова да се увеличи суммата на 200 лири за тая глава.

Г. Груевъ: Добръ е наистина да се прѣдвиди една такъва сума, но мислете, г-да, отъ дѣ ще я вземемъ? Най послѣ и самото правителство прѣдвижда сумми за поддръжане на тъмницитѣ и то е негова грижа отъ тѣхъ да отдѣли и за облѣкло. Азъ съмъ противъ прѣдложението на д-ра Хаканова и моля Събранието да го отхвърли, като гласува прѣдложението на комиссията.

Д-ръ Хакановъ: Ако направихъ прѣдложение, то е, че затворниците сж голи, повтарямъ, голи сж. Слѣдъ това, Събранието може да приеме каквото ще. Правителството отпуска само за храна. Ако г. Груевъ мисли, че затворниците въ Источна Румелия могат и голи да стоятъ, тогава добръ. Азъ прѣдлагамъ да се отпуснатъ 200 лири за облекло на затворниците въ Областната тъмница. Колкото за суммата, дѣто щете я прибавете.

Докл. Величковъ: За да може да се гласува отдѣлно прѣдложението на Д-ра Хаканова, трѣбва да се запише тая сума, че е за облекло. Защото въ тая глава суммата е само за храна.

Д-ръ Хакановъ: Събранието като приеме да отпусне още 200 л. т. за облѣкло на затворниците, бюротъ твърдѣ добръ може да намѣри мѣсто дѣ да прибави суммата.

Дир. Кръстевичъ: Г-да, не трѣбва да затрудняваме тъй въпросътъ; бюджето-проектътъ прѣдвижда за тъмницитѣ и затворниците едно количество отъ 550,000 гроша. Комиссията намѣрила за добре да го намали — защо? Защото нѣкой Глав. Съвѣти прѣдвиждали по една сума за тъмницитѣ. Сега то е другъ въпросъ, а прѣдложението на Д-ра Хаканова е съвѣмъ отдѣлно отъ него. Да се гласува суммата първо, а послѣ прибавката по прѣдложение на Д-ра. Колкото за въпроса, че нѣкои съвѣти гласували по нѣкоя сума, не зная защо комиссията вземе въ внимание това и намалява суммата прѣдвидена отъ правителството? Знайте, г-да, че тѣ гласували една сума, но може урѣ да не я отпуснатъ, да се откажатъ. Знайте и това, че Главнитѣ Съвѣти не събиратъ приходътъ си рѣдовно, тъй както правителството. Ако единъ не може да пристигне съ суммата, какво ще прави правителството? (Гласове: Правителството да събира паритѣ както данькътъ). Не е тъй. Правителството не може да върши работитѣ на Глав. Съвѣти. Тѣ сами си вършатъ всичко. Тѣ гласуватъ бюджетитѣ си. Тѣ харчатъ напрѣдъ за своитѣ нужди. А ако затворниците гладуватъ, не казватъ друго, освѣнъ че правит. ги държи гладни. Азъ не приемамъ това въ името на всички.

Да дойдемъ да говоримъ по начало, тия тъмници не ся считатъ само департаментални, а и правителствени, тѣ сж тъмници департаментални, но въ нихъ ся затварятъ прѣстѣпници на законитѣ на цѣлата Област. Прокурорътъ осжда виновниятъ да плати разноснитѣ обезщетение. А тие разноски сж въ име на департамента, а не на правителството.

Въ всѣки случай, ималъ да плати обвинениятъ, или нѣмалъ, правителството напрѣдъ трѣбва да тегли разноснитѣ, да плати обезщетението. И ако правит. плаща това, трѣбва ли да плаща и за поддръжането на тъмницитѣ?

А пакъ департаментитѣ поддръжатъ тъмницитѣ, трѣбва ли да поддръжатъ и затворниците? Слѣдователно, по начало, или по *in facto*, Главнитѣ Съвѣти гласуватъ сумми въ бюджетитѣ си за поддръжане на *тъмницитѣ* а не на *затворниците* *de l'entretien des parisons*. Това е:

Г. Груевъ: Нещехъ да стана да говоря но ся принудихъ, защото оцѣненіята на г. Главний Секретаръ на едни и други въпроси сж безосновни. Той казва, че прѣсѣжленията сж противъ законитѣ на цѣлата Область, но трѣбва затворницитѣ да ся поддържатъ отъ обществото. Всека община е задължена да има затворница, както и да поддържа. Когато е то за единъ съвѣтъ, билъ селски или градски; когато можемъ да приемемъ, че той държи разносцитѣ на една община, за всичко което трѣбва въ общината, не разумѣвамъ защо не било тъй и за единъ Глав. Съвѣтъ, който има приходъ отъ цѣлото департаментално население и ся грижи за него въ департамента? Азъ мисля това е твърдѣ ясно. Впрочемъ, чини ми ся, Областното Събрание и не е компетентно да разисква тоя въпросъ. За това азъ ще моля Събранието да приеме прѣдложението на комиссията, а за ония сумми, гласувани отъ департаментитѣ, лесно може да имъ ся наложи да я употребатъ, като сж прѣдвидѣли веднажъ. Префектитѣ иматъ добръ надзоръ.

Дир. Кръстевичъ: Правителството не може да задължи Глав. Съвѣти за нѣщо, за което нѣма законъ. Повтарямъ това. Направете законъ, да го изпълнимъ.

Прѣдсѣд.: Има прѣдложение отъ комиссията, да ся намали на 300,000 гр. за поддържане тъмницитѣ. (Приема ся). Г. Д-ръ Хакановъ прѣдлага да ся отпуснатъ 200 лири за облѣкло на затворницитѣ въ Обл. тъмница. (Приема ся).

Прѣдсѣдателъ: **Георги Груевъ**

Лодпрѣдсѣдатели: { Д-ръ Янкуловъ
Юруковъ

Секретари: { Гуневъ
Пеневъ